

čištění oděvů z usní

V nedávných číslech časopisu INFORMÁTOR bylo uvedeno několik velmi zajímavých článků od Ing. Kadlčíka o charakteru usní (kůží) a problematice jejich čištění. Na zmíněné články bych ráda volně navázala s následujícími informacemi.

Je skutečností, že pro kožené a kožešinové oděvy není srovnatelný právní předpis, adekvátní normě ČSN EN 23758 – označování textilních výrobků. U kožených oděvů tuzemské i zahraniční výroby se setkáváme s trvalou etiketou, na které jsou přeskrtnuty všechny symboly a slovně je uvedeno doporučení, např. různé slovní formulace s významem „speciální čištění“. Informace vypovídá zejména o tom, že nelze kožený oděv čistit procesem odpovídajícím například znaku. Pro kožené oděvy je nutno volit proces odlišný, uzpůsobený druhu konkrétní usně, její úpravy, stupně a druhu zašpinění. Mimo dotukovacích produktů je třeba volit vhodný typ detergentu pro lepší odstranění nečistot a případných skvrn. Vhodné detergenty usnadní uvolnění a odstranění vyššího zašpinění, zkrátí dobu působení nepolárního rozpouštědla. Dotukování však nevy loučí. Skutečností zůstane, že oděvy z velurových usní nižší kvality, které je možno specifikovat cenovým rozpětím 600 – 6 000,- Kč, nelze uspokojivě vycistit, zvláště na plochách s násilně otevřenou strukturou, na plochách s vyšší mírou obnošení a zašpinění. Na prvním místě jsou to přehyby, záložky délky a délky rukávů, v druhé řadě jsou to spodní části rukávů, plocha límce, okolo kapsových průhmatů, vnitřní záložka délky apod.

U hladkých, bílých a světlých usní je vhodné věnovat zvýšenou pozornost více exponovaným plochám při příjmu. Používáním se opotřebovává jemná barevná pigmentová úprava povrchu. Pod úpra-

vou se odhaluje základní odstín vyčiněné usně, který není bílý, světlý. S nečistotami se odplaví část porušeného, polámaného barevného povrchu. Efekt čištění je snížen prolínáním tmavšího odstínu základu. Zákazník pak projevuje nespokojenosť s nedostatečným čištěním. Dalším čištěním se rozdílnost povrchu obvykle zhorší. Světlé odstíny v mnoha případech vyžadují po vyčištění z tohoto důvodu barvení.

Odstranění skvrn z usní nelze srovnávat s obvyklou praxí detaše. Řada skvrn lehce odstranitelných na textilu je na usních odstranitelná pouze částečně. Správnou specifikaci, odhad původu skvrny před čištěním, je možno označit za 50% úspěchu jejich odstranění. Skvrny od bílkovic, například krve, se obvyklým procesem čištění stanou neodstranitelnými i za předpokladu provedení předdetraše. Tento druh skvrn je nutno řešit, čistit odlišným náročným procesem před vlastním čištěním v čisticím stroji. Za předpokladu malých zkušeností je vhodné oděvy se skvrnami od bílkovic nepřijímat a klientovi doporučit specializovanou čistírnu.

Novodobé velurové pláště (dubeňák, velurák, skopovicový, slovenský kožich apod. - velurový povrch, uvnitř kožešina, stáří 0 – 5 let) obsahují ve většině případů velké množství lepidla na lemech, kapsových výpustkách, výpustkách knoflíkových dírek apod. Převážně se jedná o oděvy vyrobené mimo naše území. Použité lepidlo není vhodné pro useň a skopovicovou kožešinu zvláště. V časovém úseku ½ - 1 rok dochází

Marie Stejskalová

k postupnému slepování kožních vláken. Slepování kožních vláken se urychlí čištěním. Projeví se vznikem tmavých ploch, skvrn v místech, kde bylo lepidlo použito. Teoreticky se jedná o neodstranitelné skvrny. Prakticky jsou skvrny od lepidla odstranitelné v některých případech procesem ne zcela vhodným pro zachování kvalitativních vlastností kožešiny nebo usně. Pozor! Nutnost upozornění při příjmu. V opačném případě vznikne vada v čistírně, na kterou se vztahuje objektivní odpovědnost.

Velurové bundy a pláště jsou v řadě případů páskovány hladkou usní. Pozor! V některých případech se jedná o neoděvní koženku (nejčastěji použito u tzv. „pilotek“).

Proces speciálního čištění usní a velurových kožešin není přesně specifikován. Základem je vlastní proces čištění s odpovídajícím tukováním v lázni. Nedílnou

Dubeňák reklamovaný zákazníkem